

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 615/2024
27.06.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић, Александра Степановића и Татјане Вуковић, чланова већа, са саветником Врховног суда Немањом Симићевићем, као записничарем, у кривичном предмету окривљених Вање Томића и др, због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 3. у вези става 1. Кривичног законика и др., одлучујући о захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног Луке Грбића, адвоката Вићентија Даријевића, АА, ББ и ВВ, браниоца окривљеног Вање Томића, адвоката Драгана Ђорђевића и браниоца окривљеног Милоша Шеварике, адвоката Дарка Илића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Зрењанину К. бр.7/22 од 10.02.2023. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 бр.458/23 од 13.02.2024. године, у седници већа одржаној дана 27.06.2024. године, једногласно је донео:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосновани, захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног Луке Грбића, адвоката Вићентија Даријевића, АА, ББ и ВВ у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) и 439. тачка 1) ЗКП, захтев браниоца окривљеног Вање Томића, адвоката Драгана Ђорђевића и захтев браниоца окривљеног Милоша Шеварике, адвоката Дарка Илића у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, поднети против правноснажних пресуда Вишег суда у Зрењанину К бр.7/22 од 10.02.2023. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 бр.458/23 од 13.02.2024. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Зрењанину К. бр.7/22 од 10.02.2023. године окривљени Вања Томић, Стеван Стеванов, Милош Шеварика, Лука Грбић и Александар Попов су оглашени кривим да су извршили кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 3. у вези става 1. КЗ, за која кривична дела је суд окривљене Вању Томића, Стевана Стеванова, Луку Грбића и Александра Попова осудио на казне затвора у трајању од по пет година, док је окривљеном Милошу Шеварици утврдио казну затвора у трајању од пет година, те је окривљени Милош

Шеварика оглашен кривим да је извршио и кривично дело неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. КЗ, за које дело му је утврђена казна затвора у трајању од два месеца и осуђен на јединствену казну затвора у трајању од пет година и један месец.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 бр.458/23 од 13.02.2024. године одбијене су као неосноване жалбе окривљених Вање Томића, Стевана Стеванова, Милоша Шеварике, Луке Грбића и Александра Попова изјављене од стране њихових бранилаца и жалба ВЈТ у Зрењанину, па је пресуда Вишег суда у Зрењанину К бр.7/22 од 10.02.2023. године, потврђена.

Захтеве за заштиту законитости против правноснажних пресуда Вишег суда у Зрењанину К бр.7/22 од 10.02.2023. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 бр.458/23 од 13.02.2024. године су поднели:

- браниоци окривљеног Луке Грбића, адвокати Већентије Даријевић, АА, ББ и ВВ, због повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) и 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев као основан, преиначи другостепену пресуду и усвоји жалбу браниоца против првостепене пресуде и окривљеног Луку Грбића ослободи од кривице или да укине другостепену пресуду и списе предмета врати на поновно одлучивање;

-бранилац окривљеног Вање Томића, адвокат Драган Ђорђевић због повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев као основан, укине побијане пресуде и списе предмета врати првостепеном суду на поновно одлучивање;

-бранилац окривљеног Милоша Шеварике, адвокат Дарко Илић, због повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев као основан, преиначи побијане пресуде и ослободи окривљене од оптужбе, или да укине наведене пресуде и списе предмета врати на поновно одлучивање.

Врховни суд је примерке захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног Луке Грбића, адвоката Вићентија Даријевића, АА, ББ и ВВ, браниоца окривљеног Вање Томића, адвоката Драгана Ђорђевића и браниоца окривљеног Милоша Шеварике, адвоката Дарка Илића доставио јавном тужиоцу Врховног јавног тужилаштва, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења јавног тужиоца Врховног јавног тужилаштва и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, па је, након оцене навода изнетих у захтевима, нашао:

Неосновани су захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног Луке Грбића, адвоката Вићентија Даријевића, АА, ББ и ВВ у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) и 439. тачка 1) ЗКП, те захтеви браниоца окривљеног Вање Томића, адвоката Драгана Ђорђевића и браниоца окривљеног Милоша Шеварике, адвоката Дарка Илића у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП браниоци окривљеног Луке Грбића истичу да се побијане пресуде заснивају на доказима на којима се по одредбама овог законика нису могли заснивати и то пре свега на наредбама судије за претходни поступак којима су одређене посебне доказне радње тајног надзора комуникације и тајног праћења и снимања према окривљенима. Браниоци посебно указују на наредбу Вишег суда у Зрењанину Кшп. Пов. 233/17 од 23.11.2017. године, која је донета према окривљеном Луки Грбићу противно одредбама члана 161. став 1. ЗКП, јер истом није образложено из ког разлога се сматра да је испуњен услов да се на други начин не могу прикупити докази за кривично дело и одредби члана 161. став 3. ЗКП, јер није посебно цењено да ли би се исти резултат могао постићи на начин којим се мање ограничавају права грађана. Браниоци сматрају да је повређена и одредба члана 167. став 2. ЗКП, из разлога што наредба не садржи образложење битних чињеница за одређивање мере, односно не садржи разлоге на којима се заснива сумња за извршење кривичног дела. Имајући наведено у виду, по оцени бранилаца, докази који произилазе из наведених наредби и саме наредбе и докази који произилазе из истих, а то су транскрипти пресретнутих разговора и СМС порука се не могу користити као доказ у овом кривичном поступку, јер се у конкретном случају ради о незаконитим доказима у смислу одредбе члана 84. у вези члана 16. став 1. ЗКП.

Браниоци окривљеног Луке Грбића у захтеву оспоравају и законитост записника о вештачењу УП НКТЦ 03/2/11/7 број 234-3280/17 од 20.12.2017. године, којим је вештачена сува печурка нето масе 4,82 грама, а да при томе ова наведена сува печурка није ни одузета од окривљеног Милоша Шеварике, имајући у виду потврду о привремено одузетим предметима, у којој није констатовано да је од окривљеног Шеварике одузета сува печурка, док из наредбе о вештачењу коју је донело Више јавно тужилаштво не произилази да је исто наложило вештачење наведене материје. У прилог наведеном, браниоци истичу записник о обради трагова папиларних линија од 04.01.2018. године, у којем је наведено да је уместо седам тегли у којима се налазе биолошки материјали, достављено осам тегли, а све тегле су биле предмет обраде трагова, што значи да је у оба случаја на вештачење достављено нешто што критичном приликом није ни пронађено ни одузето од окривљеног Милоша Шеварике.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног Вање Томића, адвокат Драган Ђорђевић наводи да достављена трећа печурка чије је порекло непознато, тежине 4,82 грама, није констатована потврдом о одузетим предметима, те да у основном вештачењу није вршено вештачење мицелијума у виду пет ваљака, већ је то накнадно учињено у поновљеном поступку по укидању претходне првостепене пресуде. Притом, у допунском вештачењу НКТЦ, са ознаком броја документа С-03.2.11-04-023 је констатовано да је код достављених узорака мицелијума означених у налазу 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, и 1.5 није детектовано присуство психоактивних контролисаних супстанци, па имајући у виду непостојање треће печурке, нејасно је одакле се иста нашла у доказима и упућена на вештачење. По оцени браниоца, учињена је комбинаторика доказа покривањем достављене треће печурке наводним збиром тежине изданака печурки из пластичне кутије запремине 30 литара, користећи чињеницу да ти изданци величине 5 до 10 мм нису скупно уопште премерени. Бранилац је још истакао да је вештачењем

управо код мицелијума из ког су никли конкретни изданци није детектована психоактивна супстанца, међутим достављена трећа печурка која је прибављена вандоказног поступка је психоактивна што је вештачењем утврђено, тако да је дато образложење неприхватљиво, те да се у овом делу пресуда суштински заснива на недозвољеном доказу, који ни је пронађен на лицу места и одузет од окривљеног Милоша Шеварике у чијем је стану извршен претрес.

И у погледу кривичног дела описаног под тачком 2. изреке пресуде, бранилац окривљеног Вање Томића, адвокат Драган Ђорђевић сматра да је пресуда заснована на доказу на ком се не може засновати, тј. неовлашћено прибављеном разговору и сачињеним транскриптима на којима се суштински и заснива одлука у погледу овог кривичног дела. Бранилац је посебно указао на то да у списима предмета не постоје подаци о ономе ко је је предузео радње по овој наредби и да ли је то лице имало овлашћење у смислу Закона о тајности података. Ово из разлога што је наведеним законом прописано да приступ тајним подацима њиховој обради и достављен изузев судија могу имати и само лица која су прошла претходну безбедносну проверу и која имају одговарајући валидни сертификат за приступ документу, одговарајућег степена тајности, а како на транскриптима нема било какве ознаке ко је спроводио наредбу судије за претходни поступак, поставља се питање да ли су ови докази валидно прибављени. Самим тим, по оцени браниоца, наведени транскрипти су сачињени супротно одредби члана 84. у вези члана 16. став 1. ЗКП.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног Милоша Шеварике наводи да се предметне пресуде заснивају на доказима на којима се не могу заснивати, а то су записник о претресању стана у улици ... број .. у ..., аудио записима прибављених посебном доказном радњом тајног надзора комуникације, као и записника о вештачењу НКЦЦ број 234-3280/17, те сви докази који су проистекли из поменутих незаконитих доказа такође представљају незаконите доказе. Бранилац сматра да је незаконит записник о претресању стана из разлога што претресању нису присуствовала два пунолетна сведока, која су требала да прате ток комплетног претреса, који су били доведени након упада полиције у стан, а у прилог наведеном бранилац истиче исказ сведока ГГ, који је навео да је у стан доведен након што је полиција насилно ушла у исти, те да је у тренутку његовог уласка, у стану већ било присутно четворо полицајаца, те да не зна шта је потписао. По оцени браниоца, да би записник о претресању могао бити коришћен у поступку као доказ, круцијално је да два сведока заједно и истовремено са полицијским службеницима уђу у стан, а погрешан је став поступајућих већа да потпис на потврди о одузетим предметима представља круцијалан доказ да су ствари које су наведене у истој пронађене у том стану као и да су одузете баш од окривљеног.

Бранилац окривљеног Милоша Шеварике је у захтеву оспорио и аудио записе из списка предмета, указујући на пресуду Европског суда за људска права број 68955/11 од 15.01.2015. године, у којој је суд утврдио повреду члана 8. Конвенције јер у захтеву јавног тужиоца и у налогу истражног судије нису наведени никакви стварни детаљи који се темеље на специфичним чињеницама предмета и особитим околностима које указују на основану сумњу да су казнена дела почињена, а у конкретном случају предлог јавног тужиоца и наредба судије немају било какво образложење из којих специфичних разлога је било неопходно и нужно спровести наведену меру.

У списима предмета се налази записник о претресању стана и других просторија Полицијске управе Зрењанин број Кппр.197/17 од 01.12.2017. године, у коме је наведено да је истог дана извршено претресање стана у ..., у улици ... број ..., у присуству два пунолетна грађанина и то ДД и ГГ, да су том приликом улазна врата стана отворена силом, а наредба за претресање предата лицу Милошу Шеварики. У записнику је још наведено да су полицијски службеници између осталог пронашли један најлонски пакет у коме се налазила сасушена биљна материја налик на опојну дрогу марихуану, једна кеса запремине 4 литара са натписом „vermikolit“, у којој се налазила супстанца сивкасте боје, један папирни џак запремине 2,5литара, НН маса у облику ваљка, дужине око 15цм, пречника око 5 цм, на којој се налазила бела маса налик на мицелијум (смештена у теглу), две биљке од чега једна дужине око 3цм и друга око 7цм, налик на психоактивне гљиве, једна пластична кутија са називом „frigo boks klik“, запремине 30 литара на којој се налази једна УВ неонска лампа чија је светлост усмерена ка пластичној кутији и прикључена на мрежни напон, а у кутији се налази 4 нн масе у облику ваљка на подлози беличасте боје налик на мицелијум, две пластичне посуде у којима се налази струпат са траговима налик на мицелијум и један дигитални уређај за мерење влаге и температуре, једна стаклена тегла до пола испуњена нн мешавином налик на жито мицелијум и друге нн супстанце, 7 стаклених тегли у којима се налази нн мешавина налик на жито мицелијуми и друге нн супстанце.

У потврди о привремено одузетим предметима Ку бр.3025/17 од 01.12.2017. године је наведено да су од окривљеног Милоша Шеварике између осталог одузети један најлонски пакет у ком се налази сасушена биљна маса налик на опојну дрогу марихуану укупне бруто масе 4,53 грама, две биљке од чега једна дужине око 3 цм и друга око 7 цм, налик на психоактивне гљиве, укупно бруто масе 2,09 грама и једна пластична кутија са натписом „frigo boks klik“, запремине 30 литара, једна стаклена тегла до половине испуњена нн мешавином налик на жито мицелијум и друге нн супстанце и 7 стаклених тегли у којима се налази нн мешавина.

У записнику о вештачењу НКТЦ 03-2-11/7 број 234-3280/17 од 20.12.2017. године је означено да су на вештачење, између осталог, достављени једна провидна пластична зип кесица са две суве печурке укупне нето масе 1,31 грам и једна провидна пластична кутија са сувом печурком нето масе 4,82 грама, а анализом је утврђено да наведени узорци садрже псилоцин који се налази на списку психоактивних контролисаних супстанци.

По оцени Врховног суда, имајући у виду да је у потврди о привремено одузетим предметима под редним бројем 8 наведено да су од окривљеног Милоша Шеварике одузете две биљке од чега једна дужине 3 цм, а друга 7 цм налик на психоактивне гљиве укуне масе 2,09 грама, док је под редним бројем 10 наведено да је одузета једна пластична кутија на којој се налазила једна УВ неонска лампа чија светлост је била усмерена ка пластичној кутији, унутрашњости кутије налазила 4 ваљка нн масе на подлози беличасте масе на којима је уочен започет развој гљива, величине 5 до 10 мм, две пластичне посуде у којима се налази супстант налик на „берникулит“ са траговима налик на мицелијум, а у записнику о вештачењу НКТ Центра наведено да су на вештачењу достављене 4 провидне пластичне кутије са сувом печурком нето масе 1,82 грама те утврђено да је исти садрже силовин који се налази на списку психоактивних

контролисаних супстанци, прозилази да су вештаци вештачили садржај провидне пластичне кутије која је одузета од окривљеног Шеварике, на основу потврде под редним бројем 10, те утврдили да се у истој налази сува печурка нето масе 4,82 грама, па су неосновани наводи бранилаца окривљених да су пронађене само две суве печурке и да је непознатог порекла трећа печурка нето масе 4,82 грама.

Што се тиче наредби за тајни надзор комуникације, исте су по оцени Врховног суда, у свему сачињене у складу са одредбама чланова 166, 167, 171, 172. ЗКП, па самим тим и транскрипти пресретнутих разговора и СМС порука прибављени по тим наредбама представљају законите доказе који су у свему сачињени у складу са одредбом члана 84. ЗКП и могу се користити у кривичном поступку.

По оцени Врховног суда, записник о претресању стана и других просторија је у свему сачињен у складу са одредбама члана 157. став 4. и члана 158. став 3. ЗКП из разлога што је најпре постојала наредба о претресању стана и других просторија, а сведоци претреса су записник потписали без икаквих примедби. Наиме, у самом записнику је наведено да су претресању присуствовала два пунолетна грађанина и то сведоци ГГ и ДД, те на крају записника констатовано да су сви присутни прочитали записник у смислу члана 235. став 1. и 2. ЗКП и да су исти изјавили да је садржај записника истинит те су записник потписали држалац стана, два сведока, овлашћено службено лице и записничар.

Такође и потврда о привремено одузетим предметима који су одузети од Милоша Шеварике, је сачињена у складу са законом и у истој наведено да је на овај начин извршена наредба судије за претходни поступак Вишег суда у Зрењанину Кпп бр.197/17, и на крају потврде констатовано да је у складу са чланом 150. став 1. Законика о кривичном поступку лицу Милошу Шеварики, од кога су предмети одузети, издат потписан и оверен примерак потврде, а потврду потписали грађани Милош Шеварика и овлашћено службено лице Душан Ђаковић.

Наводи захтева, у вези бтне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, на коју су указали браниоци окривљеног Луке Грбића, у делу у ком указују на незаконитост транскрипата разговора окривљених, записника о вештачењу суве печурке нето масе 4,82 грама од 20.12.2017. године, те навода браниоца окривљеног Вање Томића, адвоката Драгана Ђорђевића а везано за вештачења НКТЦ, били су истакнути у жалби бранилаца окривљеног Луке Грбића и браниоца окривљеног Вање Томића, адвоката Драгана Ђорђевића, те су били предмет разматрања Апелационог суда у Новом Саду који је у овом кривичном поступку поступао у другом степену по жалбама изјављеним против првостепене пресуде. Апелациони суд у Новом Саду, као другостепени, је ове наводе оценио неоснованим и о томе на страни 5, став 4 и на страни 6, став 7 одлуке Кж1 458/23 од 13.02.2024. године, изнео јасне и довољне разлоге које Врховни суд у свему прихвата као правилне, у смислу одредбе члана 491. став 2. ЗКП и на те разлоге упућује.

Исти наводи захтева, везано за захтев браниоца окривљеног Милоша Шеварике, адвоката Дарка Илића у вези битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, која се односи на записник о претресу стана и аудио записима разговора, били су истакнути у жалби браниоца окривљеног Милоша Шеварике, те су били предмет разматрања Апелационог суда у Новом Саду који је као другостепени

ове наводе оценио неоснованим и о томе на страни 6, став 4 своје одлуке Кж1 458/23 од 13.02.2024. године, изнео јасне и довољне разлоге а које Врховни суд у свему прихвата као правилне, у смислу одредбе члана 491. став 2. ЗКП и на те разлоге упућује

Указујући на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, браниоци окривљеног Луке Грбића наводе да чињенични опис дела који је окривљеном стављен на терет не садржи све елементе бића кривичног дела из члана 246. став 3. Кривичног законика. Браниоци наведено образлажу тиме да у изреци пресуде није конкретизована радња коју је окривљени Лука Грбић извршио као радњу производње, већ се свим окривљенима ставља на терет заједничка радња односно заједничко плаћање станарине и комуналија, набављање и инсталирање опреме и сл., а да при томе не постоје докази који то потврђују у објективном смислу, односно да је свако од ових лица заиста вршило наведене радње. Браниоци су нарочито истакли да све описане радње не указују да се ради о производњи, већ само евентуално о могућем узгајању предметних гљива у смислу одредбе члана 246. став 2. КЗ, те да у изреци пресуде, такође није наведен опис који говори о постојању чињеница да су испуњене квалификаторне околности – постојање групе.

Врховни суд је оценио као неосноване изнете наводе захтева бранилаца окривљеног Луке Грбића којима се указује на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

По оцени Врховног суда, у изреци пресуде Вишег суда у Зрењанину К бр.7/22 од 10.02.2023. године јесу конкретизоване радње које је окривљени Лука Грбић предузимао критичном приликом, јер је у изреци пресуде наведено да је окривљени Вања Томић организовао ову групу у коју сврху је на име окривљеног Милоша Шеварике изнајмио стан у ... број ..., уз претходни договор са окривљенима Шевариком и Луком Грбићем, да заједнички плаћају станарину и комуналије, да би затим набавили опрему за производњу халуциногених печурака путем брзе поште, коју су инсталирали у изнајмљеном стану сва тројица формирали основу за производњу психоактивних печурака у виду ваљака димензија 15 x 15 cm.

Браниоци окривљеног Луке Грбића у осталом делу захтева наводе да су изреке побијаних пресуда неразумљиве, противречне саме себи и разлозима пресуде и да у већем делу побијане пресуде уопште немају разлоге и у њима нису наведени разлози о одлучним чињеницама, те на овај начин браниоци суштински указују на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП. Како наведена повреда одредаба ЗКП не представља законски разлог због ког је, у смислу члана 485. став 4. ЗКП, дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеном и његовом браниоцу, то се овај суд у разматрање и оцену наведене повреде није упуштао.

У осталом својих захтева за заштиту законитости, браниоци свих окривљених суштински оспоравају утврђено чињенично стање у правноснажним одлукама и указују на погрешну оцену доказа од стране нижестепених судова, давањем сопствене оцене изведених доказа, а што такође не представља законски разлог због ког је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, дозвољено подношење овог ванредног правног

лека окривљеном и његовом браниоцу због повреде закона, па се Врховни суд ни у разматрање и оцену изнетих навода захтева, није упуштао.

Са свега изложеног а на основу одредбе члана 491. став 2. ЗКП, донета је одлука као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник
Немања Симићевић, с.р.**

**Председник већа-судија
Биљана Синановић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић